

NOVOSTI

Svećenik Josip Pavlek obišao je sva hrvatska bojišta: Naši muškarci nikada nisu bili toliko blizu Bogu kao u vrijeme Domovinskoga rata

7 AGENCIJA (IKA) 11.10.2024. / 18:22

Braniteljima su u vrijeme Domovinskoga rata veliku podršku davali i katolički svećenici. Oni su na prvoj crti bojišnice dijelili ratnu svakodnevicu s braniteljima. Iako nisu nosili oružje ni sudjelovali u borbama, blizina vojnih kapelana bila je ključna za duhovno snaženje i buđenje nade borcima za obranu Hrvatske.

Nevoljko će se odnedavno umirovljeni svećenik Varaždinske biskupije Josip Pavlek hvaliti i pokazivati niz odličja, zahvalnica i spomenica koja je primio za svoj 12-godišnji rad s hrvatskim braniteljima i vojnicima – što u Domovinskome ratu, što u prvim godinama nakon uspostave Vojnoga ordinarijata. No još se uvijek s ponosom i zahvalnošću sjeća dana i svojega služenja hrvatskim braniteljima. Nije im išao da bi se o njemu pisalo, već da sačuva čovjeka.

Hrabi, ali ne divlji branitelji

Kada je započeo Domovinski rat Josip Pavlek bio je župnik zagorske župe Višnjica u blizini Varaždina. Gotovo da nema bojišta od Slavonije, Like do Dubrovnika na kojem nije bio taj hrabri i požrtvovni svećenik noseći braniteljima ne samo darove i radost susreta, već i ono što samo svećenik ima – riječ Božju i sakramente. „Išao sam da bih sačuvao dušu naših vojnika i branitelja i zato sam im govorio kako se trebaju vladati u ratu, da ne smiju odstupati od svojih vrijednosti, da moraju biti veći od svojih neprijatelja; da moraju biti hrabi, ali ne divlji branitelji. Dolazio sam iz ljubavi prema njima, da ostanu normalni i zdravi ljudi kada se vrate svojim kućama nakon završetka rata“, govori nam danas 77-godišnji svećenik o događajima otprije tri desetljeća.

Foto: Privatni arhiv / Vojni kapelan Josip Pavlek dijeli krunice braniteljima u Starom Grahovcu.

Suočeni s umiranjem

On se među prvima odlučio poći braniteljima na prve obrambene linije, u rovove, na položaje. „Branitelji su bili opterećeni neredom, jer rat je strašan nered. Zakon rata ne može prosuđivati netko tko nije bio u ratu, tko nije osjetio zlo, tko nije vidio suze, plač, nasilje. Jer u ratu ne govori razum, nego nagon. I zato sam gdje god da sam išao nosio kolar da vojnici vide da među njih dolazi svećenik. Uvijek sam im poručivao da moraju ostati 'veliki i visoki'. Oni su znali što znači pohod svećenika, što znači odrješenje grijeha u ispovijedi, moje riječi su ih na neki način smirivale. Zapovjednici su mi svjedočili da nakon mojih susreta s vojnicima sljedećih mjesec dana nisu imali problema s njima. To znači da je riječ svećenika na njih imala utjecaja. Zaista, možda hrvatski muškarac nikada nije bio toliko blizu Bogu kao u vrijeme Domovinskoga rata“, svjedoči dušobrižnik branitelja Pavlek o radu s braniteljima koji su svakodnevno bili suočeni s umiranjem, patnjom, zlom...

Misa u rovovima

Josip Pavlek krenuo je na bojišta odmah u početku rata, još u listopadu 1991. godine i često je bio tamo gdje je bilo najvatrenije. Obišao je Bosansku Posavinu, Osijek, Gospić, Dubrovnik, Novsku, Pakrac, Lipik... „Zapovjedništvo je dolazilo po mene, jer su vidjeli da je većina vojnika bila vjernički raspoložena. Među prvim pohodima bilo je ono kraj Pakraca i Lipika, kod Krička brda, tamo su bili pretežito branitelji iz naših zagorskih krajeva – Lepoglave, Ivanca, Višnjice, Kamenice. Bila je svetkovina Tijelova, lipanj 1991. godine. Jedan od zapovjednika koji je bio praktični vjernik rekao mi je: 'Velečasni, mi ćemo biti bez mise. Župnik je napustio župu i otišao u Italiju.' Začudio sam se, bila je puna crkva vojnika“, kaže Pavlek.

Foto: Privatni arhiv / Misa slavljen pod nadvožnjakom u Osijeku, vojnici su izašli iz zemunica kako bi bili na euharistiji

To je bila tek prva u nizu misa s braniteljima koje su uslijedile, a slavio ih je taj svećenik i tako donosio duhovnu utjehu i smirenje na različitim mjestima. Budući da su crkve bile porušene, mise su slavili u rovovima, podrumima, u prizemlju robnih kuća, pod mostovima. Osim sakramenata svećenik Pavlek nosio je i mnoge druge stvari braniteljima, a oni su se posebno radovali krunicama i molitvenicima, ali i pismima koje su pisala djeca u školi za svoje hrabre borce. Dušobrižnik Pavlek nigdje nije odlazio ni bez torte, koje su mu radile jedna prognanica iz Osijeka i vjeroučiteljica Barbara iz Višnjice.

Rat – djelo zla

Bilo je u ratu i vrlo opasnih trenutaka za svećenika Pavleka. Najviše mu je u sjećanju ostala misa koju je u Velikom Grahovcu služio pod kišom metaka. Zrakoplovi su ih tukli iz zraka, ali svi su ostali oko oltara. U Pakracu je, pak, slavio misu pod žestokom vatrom minobacača i tenkovskih granata koje su padale pedesetak metara od njih, a u Lipiku je euharistiju imao ni 500 metara od četničkih rovova.

Uz posjet branitelja na prvoj crti bojišnice, posjećivao je Pavlek i ranjenike u bolnicama: u Splitu, Dubrovniku, Osijeku, Gospiću, Zagrebu, Varaždinu, invalide u Varaždinskim Toplicama. Braniteljima je to mnogo značilo, o čemu svjedoči i iskustvo koje je posljednjih dana listopada 2024. doživio nedavno umirovljeni svećenik Pavlek. „Kada sam se opraštao iz župe Remetinec, gdje sam služio 21 godinu, došao me zagrliti jedan visoki i jak čovjek koji je bio u 7. gardijskoj brigdi 'Pume' i poznaje me još iz dana Domovinskoga rata. On mi je rekao: 'Velečasni, vi ste mi pomogli da ponovno mogu živjeti.'“

Foto: Privatni arhiv / U posjetu vojnicima ranjenicima u gospičkoj bolnici

Nije Pavlek imao službeni dekret za vojnoga kapelana u vrijeme Domovinskoga rata, ali je u svemu imao podršku tadašnjega zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Franje Kuharića. „Kardinal je znao da našim braniteljima na prvoj crti treba Isusovo evanđelje da ne bi podivljali. Kad sam dolazio kardinalu Kuhariću uvijek me lijepo primao, davao mi je krunice koje sam darovao vojnicima na ratištu, uvijek sam išao s njegovim blagoslovom. On nije volio rat, govorio je da je rat djelo zla“, zaključuje svoje svjedočanstvo Josip Pavlek.

Autor: Ivan Tašev, novinar Glasa Koncila (itasev@glas-koncila.hr)

Tekst je dio novinarskoga projekta „Oprostom do domovine: Svjedočanstva svećenika dušobrižnika branitelja iz Domovinskoga rata“, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

agencija za elektroničke medije branitelji Domovinski rat ivan tašev josip pavlek krunica

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.
Sva prava pridržana © 2018 - 2024 Hrvatska katolička mreža